

computerschaak

Mephisto wint met experimenteel programma

In de computerschaakwereld worden steeds meer toernooien georganiseerd en klaarblijkelijk met succes; de belangstelling is enorm. Van 28-31 mei werd in hotel PLM St. Jacques te Parijs het grootste computerschaaktoernooi tot nu toe verspeeld. De deelnemerslijst bestond uit 18 bijna allemaal commerciële schaakprogramma's op micro computers. Er werden 7 ronden gespeeld volgens het Zwitserse systeem.

Proefterrein

Het is aan de commerciële firma's toegestaan om ook experimentele programma's in te schrijven, naast de programma's die zij normaal ter verkoop aanbieden. Op voorstel van Ken Thompson (ICCA) worden deze programma's gekenmerkt met een X achter hun naam (d.i. experimenteel).

In het Parijse toernooi had de firma Hegener en Glaser twee experimentele versies van hun produkt afgevaardigd.

De Mephisto X was een verbeterde versie van de in de handel verkrijgbare Mephisto, terwijl de Mephisto Y een nieuw experimenteel ontwerp is, waarbij in de evaluatie-functie de nadruk wordt gelegd op positionele kenmerken. De belangrijkste programmeur achter deze successen is de 23-jarige West-duitser Thomas Nitsche.

Deelnemers

De enige individuele deelnemer in dit toernooi was Willem Fink, met zijn programma Sflinks 2 op een TRS-80. Toch waren er ook nog afwezigen, zoals de Savant (een geperfectioneerde versie van Mychess, auteur David Kittinger) en het Capablanca-module. De grote afwezigte was evenwel 'Challenger Sensory Champion', het programma dat vorig jaar in Londen de eerste wereldtitel voor micro computers opeiste. De reden die Fidelity voor deze afwezigheid opgaf, was: "Wij willen onze aandacht niet versnipperen en richten ons op het 2de wereldkampioenschap voor micro's in Duitsland dit jaar." Een goede begeleider stippelt dus kennelijk ook voor een computerprogramma een carrière lijn uit.

Uitslagen

Binnenkort zal de Nederlandse markt overspoeld worden met alle mogelijke commerciële micro-schaakcomputers. Het is niet ondenkbaar dat dit het begin is van een hele generatie schaakmeesters op computerschaakgebied. (Binnen 10 jaar mogelijk zelfs schaakgrootmeesters?) Namen die nu nog

met vertrouwen klinken zullen dat spoedig wel doen. De uitslag van het Parijse toernooi was:

1. Mephisto X 6 (uit 7); 2/3. Boris MGS III, Super System MK 5 5; 4/5. Morphy Encore, Mephisto Y 4½; 6-8. Sargon ARB, Mephisto, Sflinks 2 4; 9-12 Sargon 2,5, Challenger Sensory Voice, Boris Diplomat, Chess Challenger Voice 3½; 13. Super System MK 4 3; 14-16 Partner 2000, Chess Challenger 7, Challenger Sensory 8 2; 17/18. Novag Micro Chess, Chess Traveller 1½.

Speelsterkte

Voorlopig is de speelsterkte van de micro nog niet erg hoog. Van vele kanten (vooral van computerschaakzijde) werd ongelooft uitgesproken over de door Ken Thompson gemeten rating van Morphy (1200 USCF, zie SN 7-8, 1981).

Daarom hieronder een partij tussen de nummers 3 en 4 van Parijs (zonder commentaar) waardoor u zelf kunt zien wat er allemaal nog aan de micro schort.

Wit: Super System MK 5

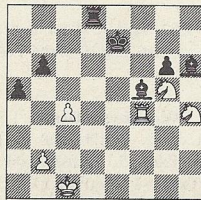
Zwart: Morphy Encore

Siciliaans, Parijs, 29 mei 1981.

Mikro computerschaaktoernooi, 3de ronde.

1. e4 c5 2. Pc3 Pc6 3. d3 Pf6 4. Le3 e5 5. Dd2 d5 6. exd5 Pxd5 7. f4 Pxe3 8. Dxe3 Dd4 9. Dxd4 Pxd4 10. 0-0-0 exf4 11. Pf3 Le6 12. Ph4 Le7 13. Pf3 0-0 14. Te1 Tad8 15. Le2 Lf6 16. Pe4 Pxe4† 17. Txe2 Ld4 18. g3 fxg3 19. hxg3 Lxa2 20. c3 Lf6 21. Pxc5 b6 22. Pe4 Txd3 23. Pe1 Td8 24. Teh2 Lb3 25. Pf3 Le7 26. Ped2 Ld5 27. Txxh7 f6 28. c4 Lc6 29. g4 a5 30. Th3 Lc5 31. g5 Ld7 32. Th4 Lf5 33. Th8† Kf7 34. Txf8† Lxf8 35. Tf4 g6 36. gxf6 Kxf6 37. Pe4† Ke6 38. Peg5† Ke7 39. Ph4 Lh6

(B)

40. Txf5 gxf5 41. Pxf5† Kf6 42. Pxxh6 Td4 43. Pgf7 Txc4† 44. Kd2 Tf4 45. Ke3 Tb4 46. Pd6 Ke6 47. Pe4 Txb2 48. Kf4 a4 49. Pg5† Kd5 50. Pf5 b5 51. Pe3† Kc6 52. Pf3 b4 53. Ke5 a3 54. Pd4† Kc5 55. Pe6† Kb5 56. Pd4† Ka4 57. Pc4 Tf2 58. Pb6† Ka5 59. Pc4† Ka4 60. Pb6† Ka5 61. Pc4† Ka6 62. Kd5 Tf3 63. Pc6 a4 64. Pxb4† Kb5 65. Pxa2 Td3† 66. Ke4 Kxc4 67. Pb4 Td2 remise.

Brrr, een partij die de grootste optimisten weer met beide benen op de grond zet.

Aktiviteiten

Ook in Nederland is veel belangstelling voor computerschaak, getuige de opkomst bij een door Hans Böhm voor een Utrechtse studenten vereniging georganiseerde computerschaakmanifestatie. Het bleek dat voorlopig nog heel wat geroutineerde schakers de "Intelligent Chess" te slim af zijn in het oplossen van problemen. De discussie die Böhm tussen Euwe en mij over de mogelijkheden van het computerschaak geëntmeerd had, heeft waarschijnlijk zijn doel bereikt: De schakende mens begint na te denken over het schakende ding.

Aankondiging toernooien

Op 25 september (18-24 uur) en 26, 27 september (12-18 uur) wordt in De Uithof, gebouw Transitorium 1 te Utrecht het eerste officiële computerschaakkampioenschap van Nederland gehouden.

De officiële titel is in handen van BS'66'76 (Barend Swets) en IGM (Peter van Diepen). Beide programma's behoren tot de deelnemers aan het toernooi, waarin 14 programma's zullen spelen. De toegang is vrij. Er worden demonstraties gegeven en sommige partijen zullen becommentarieerd worden. Tegelijkertijd vindt in Duitsland het 2de micro WK plaats (21-29 sept.). Gespeeld wordt in Travemünde (21-27 sept., Maritim Hotel) en de finale in Hamburg (28-29 sept.).

JAAAP VAN DEN HERIK

Schakend Nederland - september 1981

Prof. dr. H.J. van den Herik: Mephisto wint met experimenteel programma